

Kannanotto poliittisille päättäjille, virkamiehille ja medialle:

Sote-uudistus edellyttää alan vahvaa valvontaosaamista

Suomessa valmistellaan mittakaavaltaan historiallista sote-uudistusta, jonka myötä koko sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmä organisoidaan uudelleen. Sote-uudistuksen tavoitteena on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, parantaa palvelujen yhdenvertaisuutta, hillitä kustannuksia sekä integroida sosiaali- ja terveysterveystoimet.

Palvelujärjestelmän muuttuessa tarvitaan ennen muuta vahvaa sosiaali- ja terveydenhuollon sisältöosaamista. Hallitus on kaavaillut valtionvarainministeriön alaisuuteen monialaista keskusvirastoa, johon siirrettäisiin myös sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus ja valvonta. Valtakunnallisen sosiaalityön yliopistoverkosto Sosnetin näkemyksen mukaan ratkaisu ei tue sote-uudistusta, vaan päinvastoin saattaa pahimmillaan vaarantaa sen tavoitteet ja toteutuksen.

Sosiaali- ja terveydenhuolto on työvoiman määrällä mitattuna Suomen suurin elinkeinoala, ja sen valvontatehtävät laajenevat koko ajan. Tänä vuonna sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaa hoitavan Valviran uudeksi tehtäväksi on tullut terveydenhuollon ammattien ohella sosiaali- ja terveydenhuollon ammattioikeuksien myöntäminen ja valvontatehtävät. Sote-uudistus tulee korostamaan valvontaviranomaisen vahvaa ohjauksellista roolia ja ennakoivaa valvontaa. Uudistuksen toteutuminen edellyttää aiempaa selkeämmin erilaisten valtakunnallisten suositusten ja selvitysten laatimista sekä valtakunnallisesti yhdenmukaisia laatu- ja valvontakriteerejä. Sosiaali- ja terveydenhuollon potilas- ja asiakasturvallisuuden sekä kansalaisten oikeusturvan ja yhdenvertaisen kohtelun toteutuminen edellyttävät valvontaviranomaiselta vahvaa substanssiosaamista. Tiukka taloudellinen tilanne, hallinnon tehostaminen sekä sote-uudistuksen myötä laajentuva valinnanvapaus korostavat tarvetta laaja-alaiseen sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijuuteen.

Sosnetin näkemyksen mukaan on välttämätöntä, että valvontatehtäviin keskittyvän keskusviraston sijasta sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaan liittyvät tehtävät keskitetään sosiaali- ja terveydenhuoltoon nykyisin valvovalle Valviralle. Malli saa kannatusta myös vuonna 2015 valmistuneessa Valviran ulkoisessa arvioinnissa, jossa valtakunnallista sektorikohtaista keskusviraston mallia pidettiin toimivana.

Valtakunnallisen sosiaalityön yliopistoverkoston puolesta

Marjo Kuronen
Professori, Jyväskylän yliopisto
Sosnetin puheenjohtaja

Anneli Pohjola
Professori, Lapin yliopisto
Sosnetin koordinaatiovastaava